

Μανιοκατάθλιψη με έντονες μεταβολές της ψυχικής διάθεσης εμφανίζει περίπου το 1% του πληθυσμού, αλλά όπως προέκυψε από την έρευνα πρόκειται για διαταραχή η οποία σχετίζεται με τις διανοητικές και ακαδημαϊκές επιδόσεις οι οποίες χαρακτηρίζουν την ιδιοφυΐα.

Η έρευνα του βρετανικού ινστιτούτου ψυχιατρικής King 's College του Λονδίνου και του Ινστιτούτου Καρολίνσκα στη Στοκχόλμη της Σουηδίας είχε ως αντικείμενο τη σύγκριση των σχολικών επιδόσεων όλων των σουηδών μαθητών ηλικίας 15- 16 ετών από το 1988 ως το 1997 με νοσοκομειακά αρχεία που αφορούσαν την εισαγωγή, λόγω διπολικής διαταραχής, ως την ηλικία των 31 ετών.

Η οικογενειακή ή οικονομική κατάσταση των υπό εξέταση ατόμων δεν φάνηκε να αλλάζει το γεγονός ότι οι άριστοι μαθητές συγκέντρωναν τέσσερις φορές περισσότερες πιθανότητες να παρουσιάσουν την πάθηση. Ακόμη περισσότερες πιθανότητες να πάθουν μανιοκατάθλιψη εμφάνισαν οι αριστούχοι που ασχολήθηκαν με τη μουσική ή με τη λογοτεχνία, και λιγότερες εκείνοι με κλίση προς τις θετικές επιστήμες.

«Τα άτομα που εμπίπτουν στις περιπτώσεις της ελαφράς μανιοκατάθλιψης είναι συχνά πνευματώδη και εφευρετικά. Φαίνεται να διαθέτουν μεγάλο εύρος λεξιλογίου και πολύ καλή μνήμη... Τείνουν να έχουν υπερβολικές συναισθηματικές αντιδράσεις, οι οποίες μπορεί να διευκολύνουν την έκφραση του ταλέντου στην τέχνη, στη λογοτεχνία ή στη μουσική. Σε κατάσταση μανίας τα άτομα αυτά παρουσιάζουν εκπληκτικά επίπεδα ζωτικότητας και διαθέτουν ατελείωτες ικανότητες για παρατεταμένη συγκέντρωση της προσοχής» εξηγεί ο επικεφαλής της έρευνας δρ Τζέιμς Μακ Αμπι.

Σ τη διπολική διαταραχή η κατάσταση της μανίας συνδέεται με υπερκινητικότητα, αϋπνία, υπερταχύτητα σκέψης, ευφράδεια, ευκολία δημιουργίας λογοπαιγνίων, αυξημένη αυτοπεποίθηση και αισιοδοξία.

Ενώ οι καταστάσεις της έντονης μανίας και της βαριάς κατάθλιψης μπορεί να είναι αντιπαραγωγικές, οδηγώντας σε έλλειψη συγκέντρωσης και ακραίες συμπεριφορές, μια ελαφρά μορφή κατάθλιψης μπορεί να λειτουργήσει ως παράγοντας αντιστάθμισης των ακροτήτων της μανίας.

Τόσο η σχιζοφρένεια όσο και η μανιοκατάθλιψη χαρακτηρίζονται επίσης από αλματώδη γραμμή σκέψης, η οποία θυμίζει την κίνηση του ιππότη στο σκάκι. Αυτά τα άλματα από τη μια ιδέα στην άλλη είναι μεγάλα και ενδεχομένως εντελώς αναπάντεχα και παράλογα.

Ο συγκεκριμένος τρόπος σκέψης όμως είναι σημαντικός για τη δημιουργική διαδικασία διότι παρέχει στο άτομο τη δυνατότητα να εκτελέσει ρηξικέλευθα άλματα, χωρίς να φυλακίζει τη σκέψη του σε προκαταλήψεις και συμβάσεις της κοινής λογικής.

Τρέλα και μεγαλοφυΐα

ΛΟΝΔΙΝΟ. Παλαιότερες έρευνες για τη σχέση τρέλας και ιδιοφυΐας εστίαζαν είτε στη μελέτη ιδιοφυών προσωπικοτήτων και στην εξακρίβωση πιθανής ψυχικής νόσου ή στη μελέτη εξαιρετικών χαρακτηριστικών μεταξύ ψυχικά ασθενών. Έρευνα του 1992 από τον ψυχίατρο Αρνολντ Λούντβιγκ, ο οποίος μελέτησε 1.004 συγγραφείς και καλλιτέχνες του 20ού αιώνα, αποκάλυψε ότι το 74% παρουσίασε συμπτώματα ψυχικής νόσου σε κάποια φάση της ζωή του, τη στιγμή κατά την οποία ο αντίστοιχος γενικός μέσος όρος δεν ξεπερνά το 34%. Παράλληλα πολυάριθμες έρευνες σε ασθενείς με μανιοκατάθλιψη κατέδειξαν ότι τα άτομα αυτά διαθέτουν πολύ μεγαλύτερα ποσοστά δημιουργικότητας σε σχέση με τα υγιή.

Μπορεί η ακραία τρέλα και η μεγαλοφυΐα να μην εμφανίζονται τόσο συχνά, φαίνεται όμως ότι δεν είναι λίγοι οι διάσημοι πάσχοντες από μανιοκατάθλιψη. Σε κάποιες περιπτώσεις η νόσος περνάει απαρατήρητη από το ευρύ κοινό, πράγμα που ισχύει για τους ηθοποιούς Μελ Γκίμπσον και ΒίβιανΛι , τη διάσημη νοσοκόμα του Πολέμου της Κριμαίας ΦλόρενςΝάιτινγκεϊλ, τον αστροναύτη Μπαζ Ολντριν και τον πρώην πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών Θιοντορ Ρούζβελτ, οι οποίοι έπασχαν από διπολική διαταραχή.